

agenda

Omschrijving	BWO 16-10-2024 Voortgang klimaat - circulaire economie
Voorzitter	Minister van KGG
Notulist	
Vergaderdatum en -tijd	16 oktober 2024, 09.30 uur - 10.00 uur
Locatie	via Teams

Stuk 2

Aanleiding

- De KEV24 raamt een beleidsgat ten opzichte van het nationale doel van ten minste -55% emissies in 2030.
- In dit gesprek wordt stilgestaan bij de stand van zaken van de klimaat- en energiemaatregelen die reeds in uitvoering zijn – en hoe knelpunten in de uitvoering kunnen worden weggenomen.
- Daarnaast wordt stilgestaan bij welke alternatieve maatregelen in de sector mogelijk zijn om invulling te geven aan de klimaat- en energiebesparingsdoelen. Doel is om tot een gedeeld beeld te komen van maatregelen die onderdeel kunnen vormen van de Voorjaarsnota 2025 en komende periode worden uitgewerkt.

1. Stand van zaken uitvoering klimaatmaatregelen circulaire economie

- In de bijlage is een overzicht opgenomen van de CE(-relevante)-maatregelen die afgelopen jaren zijn getroffen en de huidige status. Hierbij is gebruik gemaakt van informatie van de *workflowtool*, aangevuld met de inhoud van het HLA. Hieruit komt naar voren dat de uitvoering over het algemeen wel op schema ligt.
- De volgende maatregelen vragen om specifieke aandacht:

A. Plastic-normering en -heffing

- In het Regeerprogramma staat: "Om plastics circulair te maken, gebruiken we een combinatie van normeren, stimuleren en bekijzen."

Plastic norm

- Het vorige kabinet heeft als één van de klimaatmaatregelen afgesproken te komen tot een circulaire plastic norm, die bedrijven in Nederland vanaf 2027 verplicht om duurzame bio-grondstoffen en/of gerecycled plastic afval (recycklaat) toe te passen. Hiervoor is een wetsvoorstel opgesteld en in

internetconsultatie geweest. Besluitvorming in de MR over het ter advisering aan de Raad van State aanbieden van het wetsvoorstel is voorzien eind dit jaar. Goedkeuring door MR is ook voorwaarde voor het beschikbaar komen van toegekend Klimaatfondsgeld voor Ondersteuning circulaire plastics.

- In het voorjaar is in de MR afgesproken om "in een bewindspersonenoverleg de uitkomsten van de internetconsultatie te bespreken en te overleggen of en zo ja in welke vorm het wetsvoorstel dient te worden doorgezet".

Export ook onder de norm

- De afspraak om te komen tot de circulaire plastic norm bevatte de bepaling dat deze van toepassing is op alle plastics die in Nederland en voor de Nederlandse markt worden geproduceerd, en dat export is uitgezonderd. Er is geprobeerd dit uit te werken op een werkbare manier. Sec export uitzonderen blijkt uitvoeringstechnisch complex en kent het grote risico dat verwerkers hun producten exporteren naar een buitenlandse handelaar en deze handelaar het vervolgens importeert naar Nederland. Of dat er een marktverschuiving naar export optreedt. In beide gevallen valt de emissiereductie veel lager uit. Er is ook gekeken naar een forfaitair element: de gemiddelde export is de helft van de productie, dus de norm geldt voor de helft van ieders volume. Dit blijkt echter dezelfde effecten te hebben als wanneer de norm gewoon op export wordt toegepast, maar met extra uitvoeringslasten. Bij de uitwerking van het wetsvoorstel wil IenW daarom in afwijking van de eerdere kabinetsafspraken export niet langer uitzonderen.

Plastic heffing

- In het Regeerprogramma staat verder: "Als onderdeel van het bredere pakket is het kabinet van plan om per 2028 een heffing op plastic in te voeren. In het najaar van 2024 wordt in kaart gebracht op welke manieren de plastic heffing kan worden vormgegeven en wat de beleidseffecten zijn. Ook wordt gekeken wat mogelijke alternatieve beprijzingsmaatregelen zijn voor het stimuleren van circulair plastic. Op basis hiervan vindt bij VJN2025 besluitvorming plaats." De beoogde budgettaire opbrengst is €547 mln/jr structureel.
- Opname van de heffing in het Hoofdlijnenakkoord is naar verluidt gebaseerd op een fiche uit het IBO-klimaat 'Scherpe doelen, scherpe keuzes'. In deze vorm wordt de heffing in de waardeketen neergelegd bij de producenten en importeurs van polymeren. Om te komen tot de beoogde budgettaire opbrengst zal de heffing leiden tot ca. 70% toename op de kostprijs. Er zal sprake zijn van significante weglekeffecten en 40% krimp bij polymeerproducenten en bij kunststofverwerkers. Er zal met name door die krimp in Nederland sprake zijn van emissiereductie van 0 tot 0,59 Mton CO₂. De emissie elders stijgt echter, omdat daar niet schoner zal worden

geproduceerd. De exacte beleidseffecten worden momenteel nader onderzocht in een nieuwe impactanalyse.

- Vanwege deze nadelen zal ook worden gekeken naar mogelijkheden om de heffing ten dele elders in de keten te leggen om de lasteneffecten te spreiden en naar alternatieve beprijzingsmogelijkheden in het domein circulaire economie.
- Bij de vormgeving van de beprijzing zal scherp moeten worden gekeken naar de samenloop van norm en heffing en naar de vraag hoe deze instrumenten zich logisch tot elkaar verhouden, waarbij oog moet zijn voor de cumulatieve effecten.

Bespreekpunt:

- Bent u ermee akkoord dat in de uitwerking van het wetsvoorstel richting MR-besluitvorming export ook onder de norm wordt gebracht?
- Kunt u zich vinden in de volgende werkwijze?
  - de uitwerking van de circulaire plastic norm voortzetten conform planning, waaronder het wetsvoorstel in de MR brengen voor een besluit om het voor advies aan te bieden aan de Raad van State, en op dat moment meewegen wat we dan weten over de economische effecten en over heffing/alternatieve beprijzingsmaatregelen;
  - bij voorjaarsbesluitvorming beslissen over heffing/alternatieve beprijzingsmogelijkheden en daarbij betrekken hoe verder te gaan met de norm.

2. Alternatief beleid

- Conform afspraak in het HLA zal het kabinet alternatieve maatregelen treffen als de klimaat- en energiedoelen niet binnen bereik zijn.
- Aan de staatssecretaris van IenW wordt gevraagd om hiervoor voorstellen te doen.
- Ambtelijk is afgesproken dat in ieder geval naar de volgende maatregelen wordt gekeken om uit te werken voor besluitvorming in het voorjaar:
  - Aanvullende financiële prikkel(s) voor meer circulaire omgang met grondstoffen. Hiertoe loopt een verkenning, volgens afspraak uit de voorjaarsbesluitvorming 2024.
  - Opt-in voor afvalverbrandingsinstallaties in het EU ETS.
  - Normering metalen, in aanvulling op voornemens normering staal in de bouw, en staal en ijzer en mogelijk aluminium onder Ecodesign, en mede gelet op grondstoffenafhankelijkheid.

Bespreekpunt:

- Heeft u aandachtspunten bij bovenstaande maatregeloptyes?

3. Actualiteiten

- De Wetenschappelijke Klimaatraad is voornemens advies uit te brengen over circulaire economie. Zij wil wel graag zo goed mogelijk aansluiten bij de beleidsbehoefte van departementen. Daarom geeft de WKR aan dat een officiële adviesaanvraag erg zou helpen. Ambtelyk zal in samenspraak met de WKR een adviesaanvraag worden voorbereid. Deze zal u vervolgens worden voorgelegd.

Bijlage: voortgang uitvoering

Maatregel	Trekker	Stand van zaken
Plastic heffing	FIN/IenW/KGG	RP: verkennen
Plastic normering	IenW	Wetsvoorstel in voorbereiding
Ondersteuning circulaire plastics o.a. ketenvorming en recyclingtechnieken	IenW	Planning loopt uit. Toekenning €137,9 mln uit Klimaatfonds onder voorwaarde dat wetsvoorstel plastic norm in MR wordt goedgekeurd.
Aanscherpen CO2-heffing AVI's	FIN	In voorbereiding: zit in Belastingplan 2025, ligt bij TK.
Negatieve emissies AVI's	KGG	In voorbereiding
Maatwerksubsidies AVI's	IenW	In voorbereiding. Reservering €222 mln uit Klimaatfonds onder voorwaarden (getekende JLOI's en uitgewerkte voorstellen voor subsidies, ophogen CO2-heffing, dispensatierechten niet meer verhandelbaar).
Bevorderen circulair doen en gedrag	IenW	In voorbereiding
Normering en stimulering biobased bouwen	BZK	In voorbereiding. Reservering €111,3 mln uit Klimaatfonds onder voorwaarde dat uitwerking norm en stimulering voldoende zicht geven op ontwikkeling tot een gezonde Nederlandse markt vanaf 2030, waarbij er een duidelijke exitstrategie is voor de overheid.
GWV opschaling infratechnieken	IenW	In voorbereiding
Normering circulair slopen	BZK	In voorbereiding

Vigerende CE-klimaatmaatregelen

- Subsidieregeling Demonstratie energie- en klimaatinnovatie (DEI+) – onderdeel CE
- Subsidieregeling circulaire ketenprojecten
- CE-categorieën in MIA/VAMIL

- Nationale aanpak biobased bouwen
- Rijksinkoop verplicht aandeel recycalaat in bouwmaterialen